

امیر المؤمنین علیہ السلام

محور ہمنہ کائنات و تمام ترین حجت خدا

عبد الغنی پانیدہ (نوری)

سرشناسه: پاینده (نوری)، عبدالغنی
 عنوان و نام پدیدآور: امیرالمؤمنین علیه السلام محور همه کمالات و
 تمام‌ترین حجت خدا / عبدالغنی پاینده (نوری).
 مشخصات نشر: تهران: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.
 شابک: ۱ - ۶۲۱ - ۵۳۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا.
 موضوع: علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت -
 ۴۰ ق. اثبات خلافت.
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ خ ۴۵۲۸ ح ۵ / ۲۲۳ BP
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۵۲
 شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۴۷۳۹۳۲۵

شابک ۱ - ۶۲۱ - ۵۳۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ۱ - ۶۲۱ - ۵۳۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸ ISBN 978

امیرالمؤمنین علیه السلام محور همه کمالات و تمام‌ترین حجت خدا
 مؤلف: عبدالغنی پاینده (نوری)
 ناشر: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶
 تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه
 چاپ: ماه‌منظر

اینستاگرام:
monir_publisher

تهران، خیابان مجاهدین، چهارراه آبسردار، ساختمان پزشکان، واحد ۹
 تلفن و فاکس: ۷۷۵۲۱۸۳۶ (۶ خط)

پست الکترونیک:
info@monir.com

کانال تلگرام:
telegram.me/monirpub

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	ولادت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام
۲۵	بیانات و سخنان معصومین علیهم السلام پیرامون محبت امیرالمؤمنین علیه السلام
۲۵	سخنانی از حضرت فاطمه علیها السلام
۲۶	سخنی دیگر از حضرت فاطمه علیها السلام
۲۷	سخنی از امام مجتبی علیه السلام
۲۸	دو روایت از امام باقر علیه السلام
۲۹	سخنی از امام رضا علیه السلام
	سخنانی از دوستان و پیروان امیرالمؤمنین علیه السلام درباره‌ی خلافت و شخصیت
۳۱	امیرالمؤمنین علیه السلام
۳۱	سخنی از حضرت سلمان

- سخنی از ابوذر غفاری ۳۳
- کلامی از مقداد ۳۳
- سخنانی از عمار ۳۴
- سخنی اعتراض آمیز از ابو ایوب انصاری ۳۶
- سخنی از قیس بن سعد ۳۷
- کلامی از بریده اسلمی ۳۷
- سخنی از حباب منذر ۳۸
- کلامی از ابوالهیثم التیهان ۳۸
- سخنی از عمر بن خطاب ۳۹
- سخنی از ابن عباس ۴۰
- سخنی از شیخ مفید (رحمه الله) ۴۱
- سخنی از آیت الله محمد سعید حکیم مدظله ۴۲

فرازهایی از سخنان دشمنان و مخالفین امیرالمؤمنین (علیه السلام) در پیرامون خلافت و حقانیت آن حضرت

- سخنی از ابوقحافه ۴۵
- سخنی از ابوبکر ۴۶
- سخنی از عمر بن خطاب ۴۷
- سخنی از اعضای شوری ۴۹
- سخنی از معاویه ۵۰
- سخنی از عمروعاص ۵۲
- سخنی دیگر از عمروعاص ۵۲

۵۳	کلامی از زیدبن ارقم
۵۳	کلامی از ابن ملجم
۵۴	توصیف و مدح امیرالمؤمنین علیه السلام از زبان ابن ملجم
۵۵	سخنی از فضیل بن جعد
۵۶	سخنی از ابی بن کعب
۵۷	سخنی از ضرارة بن ضمرة
۵۷	کلامی از عامر بن عبدالله بن الزبیر
۵۸	سخنی از ابن عبدالعزیز
۵۹	فرازهای از سخنان مسعودی
۶۰	سخنی از مؤلف کتاب «اسی»
۶۱	کلامی از طبری
۶۲	سخنی از مؤلف کتاب «تطویر»
۶۲	کلامی از حسان بن حنفی
۶۳	سخنی از سعدالدین التفتازانی

فرازهایی بسیار اندک از سخنان ابن ابی الحدید (عالیم و رجس سنی مذهب)

۶۵	در بیان عظمت و شخصیت امیرالمؤمنین علیه السلام
۸۵	حکومت از دیدگاه امیرالمؤمنین علیه السلام فرازهایی از رهنمودهای امیرالمؤمنین علیه السلام
۹۵	به عوامل و کارگزاران حکومت
۹۵	اهتمام و توجه خاص امیرالمؤمنین علیه السلام نسبت به بیت المال
۹۹	بخشی از رهنمودهای علی علیه السلام در مورد مالیات

۸ * امیرالمؤمنین (علیه السلام) محور همه کمالات و تمامترین حجت خدا

- ۱۰۱ برخورد امیرالمؤمنین (علیه السلام) با متخلفین خصوصاً خائنین به بیت المال
- ۱۰۵ عدالت از دیدگاه امیرالمؤمنین (علیه السلام)
- ۱۰۹ قانون از دیدگاه مولی الموحدین (علیه السلام)
- ۱۱۱ سیره و سخنان آموزنده‌ی آن حضرت درباره‌ی آزادی
- ۱۱۴ کرامت و عفو امیرالمؤمنین (علیه السلام)
- ۱۲۳ تعریف جهاد و نبرد از بیان و سیره‌ی امیرالمؤمنین (علیه السلام)
- ۱۲۷ عبودیت و عدالت علی (علیه السلام) در پیشگاه خداوند سبحان
- ۱۳۱ هدایت در دنیا و آخرت (علیه السلام)
- ۱۳۵ حقیقت زهد و نماز و نماز آن حضرت
- ۱۳۹ نهج البلاغه و سخنان آموزنده‌ی امیرالمؤمنین (علیه السلام)
- ۱۴۳ توضیحات و نکاتی پیرامون ایه‌ی تبلیغ
- ۱۶۷ توجیه نادرست از فخر رازی
- ۱۶۸ پاسخ علامه امینی (رحمه الله) به فخر رازی
- ۱۸۳ فزاینده‌ی از سخنان آموزنده‌ی مولی الموحدین (علیه السلام)
- ۱۹۷ فهرست منابع
- ۱۹۷ فهرست کتب و منابع مؤلف و نویسنده

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْعَالَمِيْنَ وَ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَ آلِ الطَّاهِرِيْنَ وَ لَا سَيِّمًا بَقِيَّةَ اللهِ فِي الْاَرْضِيْنَ

بشگفتار

امیرالمؤمنین علی علیه السلام در حقیقت همان چوَن قوانینِ فطرت است که
جاودانه می ماند. او منبع قیاضی است که تمام شدنی نیست بلکه روز به
روز زیادتر می شود، بقول یکی از دانشمندان بزرگ:
آن حضرت از شخصیت هایی است که در هر برهه از خود بدنیا
آمده است.

علی علیه السلام مقیاس و میزانی است برای سنجش فطرت ها و رشت ها،
آن که فطرت و سرشتی سالم و پاک دارد از آن حضرت نمی ریزد و
این که شمشیرش بر بالای بینی اش فرود آید، و آن که فطرتی آلوده دارد به
او علاقمند نگردد اگر چه احسانش نماید چون علی علیه السلام جز مجسمه
حقیقت چیزی نیست.

سراسر وجود علی علیه السلام تاریخ و سیرت آن امام، خُلق و خوی آن

حضرت، سخن و گفتار آن ولیّ خدا و خلاصه این که همه حرکات و سکنات آن انسان کامل درس است و سرمشق تعلیم است و رهبری. علی (علیه السلام) از صورت یک فرد بیرون و به صورت یک مکتب زنده و متعالی مطرح و جاودانه است، همین علت گروهی را به سوی خود جذب، و برخی را از خود طرد می نماید.

علی (علیه السلام) اول زاهد جهان بود در عین حال حساس ترین قلب ها را نسبت به مسئولیت های اجتماعی در سینه داشت. او از طرفی می گفت علی را با دست و لذات ناپایدار دنیا چه کار، و از سویی دیگر برای یک بی باکی که یک و احياناً بخاطر یک انسان محروم، شبی خوابش نمی بُرد.

او حاضر نبرد با دشمنی سیر بخوابد که مبادا در دورترین قلمرو حکومتش فردی گرفتار نماند. باشد.

قطع نظر از سخنان آموزنده و پُربار علی (علیه السلام) بطور کلی آن حضرت دارای روحی وسیع، همه جانبه و چند بُعدی است او زمامداری است عادل و مجری حق، عابدی است شایسته بار در محراب عبادت گریان، در میدان نبرد خندان سربازی است بی همتا.

سرپرستی است مهربان و رقیق القلب، حکیمی است ژرف اندیش و دورنگر، فرماندهی است توانا و لایق، او هم معلم و مربی است، هم قاضی و مُفتی، هم خطیب و سخنوری توانا، و او انسانی است کامل که بر همه عوالم روحی بشریت محیط است.

همان گونه که قرآن کریم جداکننده حق و باطل است علی (علیه السلام) نیز مدار حق، و فارق میان حق و باطل می باشد.

اگر علی علیه السلام چیز دیگری را بجای، حقیقت، راستی و اخلاص برمی‌گزید، نه دشمنی به او دست می‌یافت و نه دوستی از آن حضرت روی برمی‌گردانید.

ولادت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام

قال رسول الله صلی الله علیه و آله لقد وُلِدَ لَنَا مَوْلُودٌ يَفْتَحُ اللَّهُ عَلَيْنَا بِهِ ابْوَاباً كَثِيرَةً مِنَ النِّعْمَةِ وَالرَّحْمَةِ.^۱

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود برای ما نوزادی متولد شد که خدا، بواسطه‌ی این برای ما درب‌های زیادی از نعمت و رحمت را خواهد دینود.

قال عباس بن عبد المطلب) انه لم يُولَدْ لِعَبْدِ الْمُطَلِّبِ مَوْلُودٌ أَعْظَمُ بَرَكَهٍ مِنْ عَلِيٍّ علیه السلام.^۲

عباس بن عبدالمطلب گفت، برای عبدالمطلب نوزادی، بابرکت‌تر از علی علیه السلام متولد نشده است.

۱. مستدرک سفینه البحار ج ۷، ص ۳۷۷.

۲. بحار ج ۴۳، ص ۲۱۰.

برخی از آیات کریمه قرآن شریف، و همچنین صدها سخن از پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) که در قالب خطبه، پیام، تبلیغ، توصیف، تذکر، هشدار، تمثیل درباره امیرالمؤمنین حضرت علی (علیه السلام) مطرح می باشد تمامی آن ها دلالت کامل بر شخصیت استثنایی و نیز حقانیت آن حضرت در امر ولایت و خلافت (بلا فصل) را دارد،

از طرفی دیگر خود آن امام معصوم در موارد زیادی از حق خویش چنان سخن می گوید که جز با مسئله تنصیف و مشخص شدن حق خلافت برای او از جانب خدا و به وسیله رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) قابل توجیه نیست،

عصاره یکصد سخن آن حضرت این است که حق قطعی و مسلم را از من ربودند آن هم با وجود جامعیت و برخورداری از همه شرایط لازم برای رهبری، در این زمینه ضمون فرازهایی بسیار اندک از سخنان خود آن حضرت بیان می شود.

أَمَّا وَاللَّهِ لَقَدْ تَقَمَّصَهَا ابْنُ أَبِي عَافَةَ (ابی بکر)، وَإِنَّهُ لَيَعْلَمُ أَنَّ
مَحَلِّيَّ مِنْهَا مَحَلُّ الْقُطْبِ مِنَ الرَّحَى، تَنَدَّرُ عَنِّي السَّيْلُ، وَلَا
يَرْقَى إِلَى الطَّيْرِ.^۱

به درستی که ابوبکر فرزند ابوقحافه، لباس کمالات انصورت ناموزون را پوشید، و حال آن که می دانست که موقعیت و جایگاه من نسبت به خلافت همانند میله‌ی محور آسیاب می باشد. (یعنی همه امور مملکت و امت اسلام می بایست بر محور خلافت و رهبری من قرار داشته باشد) که اگر چنین می شد، در

جایگاه خودم پایدار و استوار می‌ماندم، و هیچگاه مسلمانان دچار تفرقه و اختلاف نمی‌شدند، سوگند به خدا در بین مردم (در امر امامت و رهبری) سزاوارترین افراد بوده و هستم.

أَمَّا الْإِسْتِیْدَادُ عَلَيْنَا بِهَذَا الْمَقَامِ، وَ نَحْنُ الْأَعْلَوْنَ نَسَبًا وَ الْأَشَدُّونَ بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ نَوَاطًا، فَإِنَّهَا كَانَتْ أَثَرَةً شَحَّتْ عَلَيْهَا نَفُوسُ قَوْمٍ. وَ سَحَّتْ عَنْهَا نَفُوسُ آخَرِينَ. وَ الْحَكَمَ اللَّهُ وَ الْمَعْمُودُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.^۱

در امر خلافت و جانشینی پیغمبر اسلام ﷺ که اختصاص به من داشت (بنا بر آنکه عده‌ای فرصت طلب) بر مخالفت و ستیز با من هم‌دست و متحد شدند.

تسلط خود بر سرانه و زور بویاد (فرصت طلبان) بر ما خاندان رسول خدا ﷺ در حال بود که ما در تصدی امر خلافت و رهبری از هر جهت بر دیگران برتری داشتیم.

قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَلَكِنْ أَخْبِرْنِي عَنِ الَّذِي تَعْنِي هَذَا الْأَمْرُ بَمَا يَسْتَحِقُّهُ، فَقَالَ ابُو بَكْرٍ، بِالنَّصِيحَةِ، وَالْوَفَاءِ، وَ دَعِ الْمُدَاهِنَةَ وَ حُسْنَ السَّيْرِ، وَ إِظْهَارِ الْعَدْلِ، وَ الْعِلْمِ بِالْحَقِّ وَ الْكِبَرِ، وَ فَصْلِ الْخُطَابِ مَعَ الزَّهْدِ فِي الدُّنْيَا. وَ قِلَّةِ الرَّغْبَةِ فِيهَا، وَ انْتِصَافِ الْمَظْلُومِ مِنَ الظَّالِمِ لِلْقَرِيبِ وَ الْبَعِيدِ. ثُمَّ سَكَتَ، فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ السَّابِقَةِ وَ الْقَرَابَةِ، فَقَالَ ابُو بَكْرٍ وَ السَّابِقَةِ وَ الْقَرَابَةِ. فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنُشِدُكَ بِاللَّهِ يَا أَبَا بَكْرٍ. أَفِي نَفْسِكَ تَجِدُ

هَذِهِ الْخِصَالُ أَوْفَى، فَقَالَ ابوبكر. بَلْ فِيكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ^۱

امیرالمؤمنین علی علیه السلام به ابی بکر فرمود برای جانشینی پیغمبر، و رهبری جامعه اسلامی چه شرایطی لازم است در جواب گفت: خیرخواهی، وفای به عهد و پیمان، قوی و قاطع بودن، کارهای شایسته و پسندیده انجام دادن رعایت عدالت، آشنایی به احکام قرآن، آگاهی نسبت به سنت پیغمبر، حق مظلوم را بی چون و چرا از ظالم گرفتن وابسته به دنیا نبودن، سپس لحظه‌ای ابی بکر ساکت شد.

آن‌گاه علی علیه السلام به او فرمود، علاوه بر شرایطی که بیان داشتی سنت پیمان و ارتباط بسیار نزدیک با رسول خدا هم از آن شرایط است. ابوبکر گفت آری چنین است. امیرالمؤمنین علی علیه السلام از ابی بکر پرسید، شرایطی که مطرح شد، آیا در وجود خودت آن‌ها را می‌بینی یا در وجود من، ابوبکر در پاسخ اظهار داشت تمامی آن شرایط فقط در وجود شما قرار دارد.

بَلَىٰ وَاللَّهِ لَقَدْ سَمِعُوهَا وَكَوْنُوا بِهَا كُنْتُمْ حَلِيتِ الدُّنْيَا فِي أَعْيُنِهِمْ وَرَاقَهُمْ زَبْرُجُهَا.^۲

علی علیه السلام در سخنی دیگر فرموده‌اند همانا مخالفین من شنیدند و دریافتند از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن چه را که درباره من فرمودند لکن آنان (مخالفین) را شیرینی و زرق و برق دنیا (حب ریاست) گرفتارشان نمود.

۱. احتجاج ج ۱، ص ۱۵۸.

۲. نهج البلاغه ص ۴۲.